

DOELEN

Verhalen navertellen, samenwerken, luisteren.

VORM

Door middel van het naspelen van een prentenboek de taalontwikkeling stimuleren.

BENODIGDHEDEN

Prentenboek, een hoek in de klas, en diverse voorwerpen die in het boek voorkomen.

KERNDOELEN**TAAL:**

de leerlingen kunnen de inhoud en de bedoeling van wat er tegen hen gezegd wordt begrijpen;

SPELVAARDIGHEID:

de leerlingen kunnen op basis van informatie over rollen, situatie en verhaalelementen al improviserend een spel spelen. Tevens kunnen ze bij spel bewust gebruik maken van stem, taal, houding, beweging en mimiek.

WAT IS EEN VERTELTAFFEL

Een door kinderen en leerkracht ingerichte tafel met daarop voorwerpen waarmee de kinderen al handelend een verhaal kunnen (na)spelen en (na)vertellen. De verteltaffel is zeer geschikt bij het werken met (prenten)boeken in de onderbouw en kan ook als uitgangspunt gebruikt worden voor een kringgesprek of een gesprek in de kleine groep.

TOELICHTING

Werken met de verteltaffel stimuleert de taalontwikkeling van kinderen, vooral ook van meertalige kinderen (zie ook: De voeten van de kip schminken, Bacchini e.a., 1998). Het spel met de verteltaffel biedt ook veel mogelijkheden voor functionele lees- en schrijfactiviteiten.

Een verteltaffel kan blijven staan in de groep, zodat kinderen er ook zelf mee kunnen spelen, nadat het verhaal door de leerkracht samen met de kinderen is uitgebeeld. Het is belangrijk dat de verteltaffel niet te hoog is, zodat kinderen er bovenop kunnen kijken. Op een verteltaffel kan het verhaal worden uitgebreid. Kinderen kunnen ook hun eigen voorwerpen of knuffels meenemen. Of ze kunnen zelf worden gemaakt.

Bron: <http://www.taalsite.nl/lexicon/Verteltaffel/>

Zie ook: <http://proto.thinkquest.nl/%7Eklb027/> Hier staan een aantal voorbeeldlessen met foto's.

DE VOORBEREIDINGEN

De voorbereidingen die u als leerkracht moet treffen zijn als volgt:

- Prentenboek uitkiezen;
- Tafel vrijmaken en plaatsen in een hoek waar minimaal 2 kinderen kunnen werken;
- Maak kopieën van de prenten uit het boek;
- Spreek de tekst van het boek in op een bandje.

WERKWIJZE

Kies een prentenboek uit en lees het voor. Vertel na het voorlezen dat we het boek ook kunnen naspelen. Bespreek op wat voor manieren dit kan. Stuur het gesprek naar de verteltafel. Overleg wat er nodig is om zo'n tafel in te richten. Wie heeft er iets thuis en kan het meenemen? Maak op een bord of een groot vel papier een lijstje met de benodigdheden en de namen van de kinderen die het meenemen. Voor de kinderen is het handig als u het voorwerp ook tekent, zodat ze het herkennen. Hang het vel op bij de deur zodat ook de ouders zien wat hun kind mee moet nemen.

Sommige dingen zal u moeten maken, zoals bijvoorbeeld een achtergrond. Het is handig om ook een lijstje op te hangen met dingen die gemaakt moeten worden. Dan kunt u dagelijks de voortgang bespreken. Betrek de kinderen hierbij, en zorg dat ze zelf de voorwerpen maken.

Als de tafel klaar is, leest u het boek weer voor en laat twee leerlingen het uitbeelden met de voorwerpen. Indien het mogelijk is, laat u een klein groepje toekijken zodat ze weten wat de bedoeling is. Na het een keer samen gedaan te hebben, laat u de kinderen het zelf doen m.b.v. het cassettebandje. De uitdaging is om de leerlingen het verhaal uiteindelijk zelf na te laten vertellen. Laat de kinderen ook vrij in hun spel, zodat ze zelf bijvoorbeeld een verhaal kunnen verzinnen.

TIPS

- Voor het thema ruimtevaart, en specifiek het project 'Maan, ik kom eraan' raden wij aan één van de volgende prentenboeken te gebruiken:
 - Meneer Big gaat naar de maan – Gitte Spee
 - Ik wil de maan – Jonathan Emmett
 - Hallo aarde, hier Sterre – Simon Puttock

Deze prentenboeken zijn aansprekend en makkelijk te realiseren. De attributen die nodig zijn voor de verteltafel zijn allemaal eenvoudig te maken. Het bedenken, maken en meenemen van attributen moet zoveel mogelijk in samenspraak met de leerlingen gaan. Dit bevordert de betrokkenheid.

- Als u het prentenboek voor het eerst heeft voorgelezen, en het idee van de verteltafel heeft besproken, bent u al aardig lang bezig geweest in de kring. Misschien is het daarom verstandig om op een ander tijdstip (bijv. 's middags) met de leerlingen te bespreken wat er nodig is voor de verteltafel. Bespreek eerst weer de tafel, lees dan het boek weer voor, en bespreek bij elke bladzijde of er iets nieuws is aan voorwerpen wat er nodig is. Laat evt. een paar leerlingen de benodigdheden 'opschrijven' (tekenen). Op een groot vel met vakjes. Dit vel kunt u dan meteen gebruiken om te noteren wie wat meeneemt of maakt.
- Om het project levend te houden bij de leerlingen, is het van belang dat de verteltafel binnen een week gebruiksklaar is. Bespreek ook dagelijks de voortgang van de tafel. Het is jammer als het enthousiasme van de leerlingen wegzakt voordat ze met de tafel hebben kunnen werken.
- Voor het navertellen van het verhaal hebben de leerlingen visuele ondersteuning nodig d.m.v. de prenten uit het boek. Daarom zijn kopieën nodig, die bij de tafel aan een waslijn worden gehangen, of in een vertelkastje* worden geschoven. Een kleurenkopie is prijzig, maar wel de moeite waard. Als u de kopieën lamineert kunt u ze later nog eens gebruiken. Een andere optie is om de prenten in te scannen en te printen met een kleurenprinter. Dit is misschien wat goedkoper. Mocht u toch zwart wit kopieën maken, zorg dan dat de kopieën licht zijn, en laat ze inkleuren door de leerlingen. Het prentenboek zelf ervoor gebruiken is niet verstandig, want het gaat snel stuk. Mocht u dit toch doen, dan is een kookboekstandaard een goed hulpmiddel om het boek neer te zetten.

- Als u een prentenboek voor een verteltafel uitkiest, is het van belang dat het een voor kinderen relatief makkelijk te onthouden verhaal is. Het is immers de bedoeling dat de leerlingen er zelf mee aan de slag gaan, zodat u als leerkracht de handen vrij heeft.
- Voor de auditieve ondersteuning raden wij aan de tekst op een bandje op te nemen. Dit geeft vooral de jongste kleuters iets meer houvast. Cassettebandjes zijn echter wel een verouderd medium. De kans bestaat dat u in de klas geen cassetterecorder meer heeft. U zou dan op uw pc de tekst in stukjes in kunnen spreken. Bij de meeste versies van Windows is een geluidsrecorder bijgeleverd. Deze kunt u vinden onder: start – bureau accessoires – entertainment - geluidsrecorder. U kunt hier in kleine stukjes van maximaal 60 seconden per stukje de tekst inspreken. Deze stukjes worden als wave-bestand op de pc opgeslagen. Deze bestandjes kunt u vervolgens op een cd branden en afspelen.

* Een vertelkastje (= Kamishibai) is een houten verteltheater van 40x50 cm. dat oorspronkelijk uit Japan stamt. Sommige bibliotheken lenen dit soort kastjes uit aan scholen. Als u handig bent, of een handige ouder hebt, zou u er zelf een kunnen maken. Er zijn op internet werkbeschrijvingen te vinden.